

AMANSIZ AVCI

Suda ve karada yaşayan türlerine raslanan kaplan böceklerinden (Adephaga) Kara Kaplan Böceği (*Cicindela campestris*) yumurtalarını suya bırakır. Bu yumurtalardan çıkan larvalar durgun veya pek az akıntısı olan bu gibi ortamlardaki kurbağa iribaşlarını ve küçük balıkları avlayarak beslenirler. Su kurtlarını, sülükleri hatta kertenkeleleri içeren günlük av sayısı otuz kadar olabilir. Kuşkusuz ağız ya-

pısı bunları yiyecek biçimde değildir hele bunları sindirime hazırlayacak düzeni hiç yoktur. İçi oyuk çenelerini avının ensesine batırdığı anda hayvan ölüyor. Avının kabuğu dışında her şeyini eriten bir enzim salgılar. Bu enzim sayesinde sıvılaşan avını Kaplan Böceği içi oyuk çeneleriyle emer. Böylece, sindirim olayını kendi dışında gerçekleştirmiş olur.

ZEBRA DESENİ

Dağ Zebrası'nın (*Equus zebra hartmannae*) binlerce yıl süren bir dizgi değişikliklerle çizgili derisini geliştirdiği bilinmektedir. Su kenarındaki kamışlar arasına su içmek için girdiğinde kamışlarla aynı düzeylik gös-teren çizgileri dolayısıyla aslan ve kaplanlar tarafından kolayca

İŞTE DOĞA

Erdoğan SAKMAN

fark edilmez. Daha da önemli olan, Zebra derili bir yüzeye Çe-çe Sineği'nin (*Glossina*) çok az saldırmasıdır.

ZÜRAFA TEHLİKEDİ

Latince 'Giraffe' kelimesi Arapça 'Zürafa'dan' gelmektedir. Eskiden Afrika'nın büyük bir bölümünde görülen Afrika Sahra Zürafası (*Giraffe camelopardalis*) hayatını Sahra'nın güneyindeki dar bir bölgede sürdürmektedir. Bunun sebebi besini aldığı yeşil örtünün hızla yok edilmiş olmasıdır. On yaşında altı metre boya ulaşan Sahra Zü-

rafası'nı gelecek nesillerin kitaplarında resim olarak göreceği sanılmaktadır. Çünkü yedi metre ve daha uzun boya ulaşan Ma-sai (*Giraffe camelopardalis tippelskirchi*) ve Uganda zürafaları (*Giraffe rothschildi*) hemen tükenmişlerdir.

TEMİZLİK ÖRNEĞİ

Emircik veya yaygın adıyla Yalı Çapkını (*Alcedo atthis*) istekleri çok kuşlardan biridir. Sa-

dece balıkla geçinir. Yaşadığı çevre suları son derece temiz olmalı bol balık bulunmalıdır. Dere veya ırmak kenarlarında dalları su üzerine sarkan ağaçlar yetişmelidir. Emircik o kadar hızlı suya dalar ki girerken açtığı yanardağ ağız biçimindeki su yükseltisi sudan çıktığında daha düzelmiş olmaz. Suya dalışı ile balığı yakalayıp çıkışı arasında geçen zaman ancak bir saniyedir. Emircik suyun içindeyken bile ıslanmaz. Bunun sebebi hızla suya dalarken bütün vücudunu ince bir hava tabakasının sarmasıdır. Her sabah Güneş doğmadan yarım saat önce ilk balığı yakalamak için yerini alır. Bir akarsuyun sıfır kirlilikte olduğu, o civarda yaşayan Emircik'lerden hemen anlaşılabilir.

BOYNUZLU KURBAĞA

Boynuzlu Kurbağa (*Cerato-phrys ornata*), bu adı üst göz kapağının yukarı doğru uzayıp boynuz gibi biçimlenmesinden dolayı almıştır. Ağız en büyük kurbağadır. Sivri dişlerini batırdığı avı acıdan kıvrır. Isırarak açtığı yaralar geç iyileşir. Çok oburdur, hemen her şeyi yer. Ancak irice bir fare yediğinde az çok doymuş sayılır.

